

BIULETYN

Nr 37 (645) • 4 marca 2010 • © PISM

K O M E N T A R Z

Redakcja: Sławomir Dębski (redaktor naczelny), Łukasz Adamski, Mateusz Gniazdowski, Beata Górka-Winter, Leszek Jesień, Agnieszka Kondek (sekretarz redakcji), Łukasz Kulesa, Marek Madej, Ernest Wyciszkievicz

Rozwój dyplomacji publicznej w Rosji

Jarosław Ćwiek-Karpowicz

Prezydent Dmitrij Miedwiediew 3 lutego br. podjął decyzję o utworzeniu Fundacji Wspierania Dyplomacji Publicznej im. Aleksandra Gorczakowa oraz Rosyjskiej Rady ds. Międzynarodowych. Instytucje te zostały powołane w celu wzmocnienia głosu Rosji w światowej debacie o sprawach międzynarodowych.

Zgodnie z rozporządzeniami prezydenta Rosji obie instytucje będą finansowane głównie z budżetu państwa. Ich podstawowym celem będzie wspieranie aktywności zagranicznej rosyjskich organizacji pozarządowych oraz środowisk eksperckich i akademickich zajmujących się sprawami międzynarodowymi. Odpowiedzialność za opracowanie statutu oraz wybór władz Fundacji Gorczakowa prezydent powierzył kierownictwu Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W wypadku Rady ds. Międzynarodowych kwestie te powierzono MSZ oraz Ministerstwu Edukacji i Nauki.

Nowe instytucje uzupełniają dotychczasowe działania władz państwowych ukierunkowane na poprawę wizerunku Rosji na świecie. W podobnym celu stworzono w połowie 2007 r. fundację „Rosyjski Świat” (*Russkij mir*) zajmującą się promocją języka i kultury rosyjskiej. Natomiast tuż po wojnie z Gruzją, we wrześniu 2008 r., w MSZ wyodrębniono Federalną Agencję ds. WNP, Rodaków Przebywających za Granicą oraz Międzynarodowej Współpracy Humanitarnej (*Rosstrudnicestwo*).

Fundacja Gorczakowa będzie koncentrowała się przede wszystkim na wspieraniu obecnych na światowym rynku idei rosyjskich organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką międzynarodową, głównie poprzez oferowanie grantów oraz ułatwianie nawiązywania kontaktów między instytucjami rosyjskimi i zagranicznymi. Z kolei Rosyjska Rada ds. Międzynarodowych ma inicjować międzynarodowe projekty badawcze, organizować kursy dla badaczy zagranicznych, a także ułatwiać dialog polityków i ekspertów zajmujących się polityką zagraniczną Rosji. Powołanie Rady świadczy o zmianie w dotychczasowej formie współpracy władz państwowych ze środowiskiem pozarządowym i akademickim zajmującym się sprawami międzynarodowymi. Zbliżone funkcje pełniła dotąd niezależna od państwa Rada Polityki Zagranicznej i Obronnej (SVOP), założona przez Siergieja Karaganowa na początku lat 90. XX w. Nowa Rada ma stanowić lepszy od SVOP kanał komunikacyjny między krajowymi politykami i naukowcami, o czym świadczy zaangażowanie w prace przy określaniu jej statutu nie tylko MSZ, ale także MEN oraz przedstawiciele Rosyjskiej Akademii Nauk, Uniwersytetu Moskiewskiego, Uniwersytetu Petersburskiego, Moskiewskiego Instytutu Stosunków Międzynarodowych i fundacji „Rosyjski Świat”.

Do momentu zakończenia procesu formowania nowych instytucji, w tym określenia ich statutów oraz wyboru władz, nie można jednoznacznie stwierdzić, czy posłużą one władzom rosyjskim jedynie za instrument realizacji bieżących celów politycznych i propagowania własnej wizji stosunków międzynarodowych, czy też staną się rzeczywistym partnerem dla instytucji zachodnich w intensyfikowaniu współpracy naukowej i eksperckiej. Mając na uwadze pojawiające się w elicie rosyjskiej głosy niezadowolone z dotychczasowej polityki zagranicznej Rosji (np. raport związanego z prezydentem Instytutu Rozwoju Współczesnego) można przypuszczać, że w nowej Radzie znajdą się osoby zainteresowane bliższą współpracą ekspercką z UE i Stanami Zjednoczonymi. Z drugiej strony, w prasie rosyjskiej pojawiły się spekulacje, że jej szefem może zostać konserwatywny politolog Wiaczesław Nikonow, obecny dyrektor fundacji „Rosyjski Świat”. Jego wybór będzie świadczył o instrumentalnym potraktowaniu nowych instytucji przez władze rosyjskie i skoncentrowaniu ich działalności na funkcji propagandowej.